

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden**1.1. Produktidentifikator:**

Technovit 9100 Væske - Ny

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Til forskning og analyse. Udelukkende til erhvervsmæssig brug.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:

AXLAB A/S

Bygstubben 4 Tlf. 35 43 18 81

2950 Vedbæk Fax 35 43 00 73

Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): torben@axlab.dk

1.4. Nødtelefon:

82 12 12 12 (Giftlinjen - døgnåben alle dage).

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:**

Meget brandfarlig og irriterende væske med langtidsvirkninger. Kan fremkalde allergisk reaktion.

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 2;H225 Skin Irrit. 2;H315 Skin Sens 1;H317 STOT SE 3;H335

2.2. Mærkningselementer:

Indeholder: Methylmethacrylat

FARE

H225: Meget brandfarlig væske og damp.

H315: Forårsager hudirritation.

H317: Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H335: Kan forårsage irritation af luftvejene.

P210: Holdes væk fra varme, varme overflader, gnister, åben ild og andre antændelseskilder. Rygning forbudt.

P261: Undgå indånding af tåge/damp.

P280: Bær beskyttelseshandsker.

P302+P352: VED KONTAKT MED HUDEN: Vask med rigeligt vand.

P304+P340+ P312: VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vejtrækningen lettes. Kontakt GIFTLINJEN/læge i tilfælde af ubehag.

P333+P313: Ved hudirritation eller udslet: Søg lægehjælp.

2.3. Andre farer: Ingen kendte.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2. Blandinger:**

% w/w	Stofnavn	CAS	EF-Nr.	Index-nr.	REACH-reg.nr.	Stofklassificering	Note
>90	Methylmethacrylat	80-62-6	201-297-1	-	01-2119452498-28	Flam. Liq. 2H225 Skin Irrit. 2;H315 Skin Sens. 1;H317 STOT SE 3;H335	1

1) Stoffet er et organisk opløsningsmiddel.

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:

Indånding: Bring personen i frisk luft. Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge.

Hud: Fjern forurenede tøj. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Ved hududslæt eller irritation: Søg læge.

Øjne: Skyl straks med vand eller fysiologisk saltvand i mindst 15 min. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Ved fortsat irritation: Søg læge. Skylningen fortsættes også under transport til læge/sygehus.

Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. Ved ubehag: Søg læge.

Forbrænding: Skyl med vand indtil smerterne er ophørt. Fjern under skylningen ikke fastbrændt tøj fra det forbrændte område. Hvis lægebehandling er nødvendig, fortsættes skylningen, indtil en læge har overtaget behandlingen.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Irritation af hud og luftveje. Kan medføre allergisk hudreaktion. Organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem (herunder hjerneskader).

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler:

Vandtåge (aldrig vandstråle - spreder branden), skum, pulver eller kulsyre.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Undgå indånding af røggasser. Ved brand dannes giftige gasser: Primært carbonoxider.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Brug trykluftmaske ved kraftig røgdvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Fjern antændelseskilder. Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Undgå udledning til kloak - se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Mindre mængder opsuges med papir og større mængder med granulat eller lign. Opsamles i egnede beholdere. Efterskyl grundigt med vand. Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvisning til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

Undgå indånding af dampe. Sørg for effektiv ventilation. Undgå kontakt med hud, øjne og klæder.

Vask straks hvis huden bliver forurenede. Der skal være adgang til vand, nødbruser og øjenskylleflaske.

Må aldrig anvendes i nærheden af ild, gnister eller varme overflader. Såfremt arbejdsprocessen er klassificeret iht. til At/Beredskabsstyrelsens bestemmelser, skal elektriske installationer m.v. overholde Sikkerhedsstyrelsens bestemmelser.

Normalt anses brand- og eksplosionsfare for effektivt forebygget, når dampkoncentrationen er under 25 % af nedre eksplosionsgrænse. God praksis er højst 10 % af nedre eksplosionsgrænse.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Opbevares i veltillukket originalbeholder på et køligt og i velventileret sted og beskyttet mod sollys. Brandsikkert.

Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.l.

Beredskabsstyrelsens tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal nøje følges, herunder reglerne for brandfarligt oplag. Brandfareklasse: I-1 (Flammepunkt < 23°C Blandbar med vand). 1 oplagsenhed = 1 liter.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

At.-grænseværdi (Bek. 507 af 17.05.2011 med senere ændringer):

25 ppm = 102 mg/m³ EH Methylmethacrylat

E: Stoffet har en EF-grænseværdi.

H: Stoffet kan optages gennem huden

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler (fortsat)

DNEL:	Eksponering	Værdi	Population	Effekter
Methylmethacrylat	Langvarig-hud	74,3 mg/kg/d	Arbejdere	Systemisk
	Langvarig-indånding	210 mg/m ³	Arbejdere	Systemisk

PNEC:	Medium	Værdi
Methylmethacrylat	Ferskvand	0,94 mg/l

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Sørg for effektiv ventilation.

Personlige værnemidler:

Indånding: Ved utilstrækkelig ventilation: Anvend godkendt maske (EN140) med kombinationsfilter A/P2 (brunt mod organiske dampe/partikler). Filtrene har begrænset brugstid (skal skiftes). Læs fabrikantens anvisninger.

Hud: Brug beskyttelsehandsker (EN374) f.eks. af butyl. Det har ikke været muligt at finde data for gennembrudstiden for alle indholdsstoffer, så det må anbefales at udskifte handsken ved spild på denne.

Øjne: Tætsluttende beskyttelsesbriller (EN166) ved risiko for øjenkontakt.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Ingen særlige.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber**9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:**

Udseende:	Farveløs væske
Lugt:	karakteristisk
Lugttærskel:	Ikke bestemt
pH:	Ikke bestemt
Smeltepunkt (°C):	Ikke bestemt
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C):	100
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	10
Fordampningshastighed (n-butylacetat=1):	Ikke bestemt
Antændelighed (fast stof, luftart):	Ikke relevant
Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol.-%):	2,1 – 12,5
Damptryk (hPa, 20°C):	47
Dampmassefylde (luft=1):	Ikke bestemt
Relativ densitet (g/cm ³):	0,94
Opløselighed:	Uopløselig
Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K _{ow} :	Ikke bestemt
Selvantændelsestemperatur (°C):	430
Viskositet (mPas, 20°C):	1
Eksplosive egenskaber:	Dampe kan danne eksplosive blandinger med luft.
Oxiderende egenskaber:	Ikke relevant
9.2. Andre oplysninger:	Tørstofindhold: 6,0%.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet**10.1. Reaktivitet:**

Ingen tilgængelige data.

10.2. Kemisk stabilitet:

Stabilt ved de anbefalede opbevaringsbetingelser – se punkt 7.

Antændeligt ved temperaturer over flammepunktet. Dampene kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød.

Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft. Dampene er ved almindelige temperaturer tungere end luft og kan spredes langs gulv m.v.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås:

Undgå dannelse af gnister og gløder samt opvarmning.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Ingen kendte.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved ophedning til meget høje temperaturer (spaltning) afgives meget giftige gasser: Primært carbonoxider.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger**11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:**

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akut toksicitet:	(Methylmethacrylat)		
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) = 29.8 mg/l/4h, dampe	Ikke oplyst	ECHA/Leverandør
Dermal	LD ₅₀ (kanin) = >5000 mg/kg	OECD 402	ECHA/Leverandør
Oral	LD ₅₀ (rotte) = >5000 mg/kg	Ikke oplyst	ECHA/Leverandør
Ætsning/irritation:	Hud og øjenirriterende, kanin	Ikke oplyst	ECHA
Sensibilisering:	Hudsensibiliserende, mus	OECD 429	ECHA
CMR:	Ingen CMR effekter	Flere	ECHA

Sandsynlige eksponeringsveje: Hud, lunger og mave-tarmkanal.

Symptomer:

Indånding:	Irriterer luftvejene, kan medføre utilpashed, hovedpine, sløvhed og svimmelhed.
Hud:	Virker irriterende og affedtende med rødme og svie. Methylmethacrylat kan optages gennem huden og medføre symptomer som nævnt under "indånding".
Øjne:	Kan give irritation med rødme, smerter og evt. tågesyn.
Indtagelse:	Irritation af slimhinderne i mund og mave-tarmkanal samt symptomer som nævnt under "Indånding".
Kroniske virkninger:	Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem herunder hjerneskader. Hudkontakt kan medføre allergisk reaktion.

PUNKT 12: Miljøoplysninger**12.1. Toksicitet:**

Akvatisk	Data (Methylmethacrylat)	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (Oncorhynchus mykiss, 96h) = >79 mg/l	Static (FW)	ECHA
Krebsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48h) = 69 mg/l	Ikke oplyst (FW)	ECHA
Alger	EC ₅₀ (Selenastrum capricornutum, 72h) = >110 mg/l	OECD 201 (FW)	ECHA

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Methylmethacrylat er hurtigt nedbrydeligt (OECD 301B-C)

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

Methylmethacrylat: Log K_{ow} = 0,9 - Ingen signifikant bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord:

Ingen anvendelige/tilgængelige data.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse**13.1. Metoder til affaldsbehandling:**

Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe: EAK-kode:

H 16 05 06

H/Z 15 02 02 (Absorptionsmidler forurenet med produktet)

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nr.: 1247

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): METHYLMETHACRYLATE, MONOMER, STABILISED

14.3. Transportfareklasse(r): 3

14.4. Emballagegruppe: II

14.5. Miljøfarer: Nej. Ingen

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. Arbejdsministeriets bek. om unges arbejde).

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jf. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse).

PR-nr.: Skal ikke anmeldes - se punkt 16.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Produktet indeholder mindst et stof med eksponeringsscenario. RMM og PROC herfra er indarbejdet i dette SDS.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

H225: Meget brandfarlig væske og damp.

H315: Forårsager hudirritation.

H317: Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H335: Kan forårsage irritation af luftvejene.

Forkortelser:

At. = Arbejdstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 % (Dødelig dosis 50 %)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffektkoncentration)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

EPA Ecotox = US Environmental Protection Agency (database over økotoksikologiske data for kemiske stoffer)

ECHA = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

IUCLID = International Uniform Chemical Database Information (International kemikaliedatabase med information om kemiske stoffer)

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances (database over toksiske effekter af kemiske stoffer)

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Produktet må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Yderligere oplysninger:

Produktet skal ikke anmeldes til Produktregistret, da det importeres i mængder under 100 kg/år.

Ændringer siden forudgående version:

,2,3,7,8,16

Udarbejdet af: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 / AP – kvalitetskontrol PW